

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 145/20
Luxemburgissa 24.11.2020

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-225/19 ja C-226/19
R.N.N.S. ja K.A. v. Minister van Buitenlandse Zaken

Jäsenvaltion, joka päättää evätä Schengen-viisumin toisen jäsenvaltion vastustettua sen myöntämistä, on ilmoitettava päätöksessään jäsenvaltio, joka on tällaisen vastustuksen esittänyt, tähän vastustukseen pohjautunut nimenomainen epäämisperuste ja tämän mukana tarvittaessa kyseisen vastustuksen syyt

Egyptissä asuva Egyptin kansalainen (asia C-225/19) ja Saudi-Arabiassa asuva Syyrian kansalainen (asia C-226/19) hakivat Schengen-viisumia¹ Alankomaiden ulkoasiainministeriltä (Minister van Buitenlandse Zaken, jäljempänä ministeri) voidakseen vierailla Alankomaissa asuvien perheenjäsentensä luona. Heidän hakemuksensa kuitenkin hylättiin, ja tämä hylkäys ilmoitettiin heille viisumisäännösten mukaisesti vakiolomakkeella², joka sisältää 11 rastitettavaa ruutua valitun epäämisperusteen mukaan. Tässä tapauksessa oli rastitettu kuudes ruutu, joten viisumin epääminen selittyi sillä, että asianomaisten oli katsottu muodostavan uhan jonkin jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle, kansanterveydelle tai kansainvälisille suhteille³. Viisumin epääminen johtui Unkarin ja Saksan esittämästä vastustuksesta Alankomaiden viranomaisten kuultua niitä ennalta viisumisäännöstössä säädetyn menettelyn yhteydessä⁴. Lomakkeessa ei kuitenkaan esitetty asianomaisille mitään täsmennyksiä siitä, mistä jäsenvaltioista oli kyse, siitä tarkasta epäämisperusteesta, joka oli valittu neljästä mahdollisesta (uhka yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle, kansanterveydelle tai kansainvälisille suhteille), tai syistä, joiden takia heidän oli katsottu muodostavan tällaisen uhan.

Asianomaiset tekivät ministerille oikaisuvaatimuksen, joka hylättiin. Tämän vuoksi he ovat nostaneet kanteen⁵ rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlemmissä (Haagin alioikeus, Haarlemin istuntopaikka, Alankomaat) ja väittävät siinä, ettei heillä ole tehokasta oikeussuojaa siltä osin kuin heidän on mahdoton riitauttaa kyseiset päätökset aineellisesti. Mainittu tuomioistuin päätti kysyä unionin tuomioistuimelta yhtäältä perusteluista, jotka viisumin epäämis päätöksessä on esitettävä silloin, kun epäämisen perusteena on toisen jäsenvaltion esittämä vastustus, ja toisaalta mahdollisuudesta saattaa kyseinen epäämisperuste tuomioistuinvalvontaan viisumin epäämis päätökseen tehdyn muutoksenhaun yhteydessä ja tällaisen valvonnan laajuudesta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että jäsenvaltion, joka on päättänyt evätä viisumin jonkin toisen jäsenvaltion vastustettua sen myöntämistä, on ilmoitettava päätöksessään jäsenvaltio, joka on tällaisen vastustuksen esittänyt, tähän vastustukseen pohjautunut nimenomainen epäämisperuste ja tämän mukana tarvittaessa kyseisen vastustuksen syiden pääsisältö.

¹ Viisumi jäsenvaltioiden kautta tapahtuvaa kauttakulkua tai jäsenvaltioiden alueella oleskelua varten silloin, kun näiden on tarkoitus kestää enintään kolme kuukautta minkä hyvänsä kuuden kuukauden jakson aikana. Jäsenvaltio myöntää tällaisen viisumin yhteisön viisumisäännösten laatimisesta 13.7.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 (EUVL 2009, L 243, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.6.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 610/2013 (EUVL 2013, L 182, s. 1) (jäljempänä viisumisäännöstö), mukaisesti.

² Viisumisäännösten liitteessä VI oleva ja tämän säännösten 32 artiklan 2 kohdassa mainittu lomake.

³ Viisumisäännösten 32 artiklan 1 kohdan a alakohdan vi alakohdassa säädetty epäämisperuste.

⁴ Viisumisäännösten 22 artiklassa säädetty ennalta kuulemista koskeva menettely.

⁵ Viisumisäännösten 32 artiklan 3 kohdassa säädetty muutoksenhaku.

Tämän osalta unionin tuomioistuin korostaa, että viisumin epäämispäätökseen kohdistettavan oikeussuojakeinon ominaispiirteet on määritettävä noudattamalla Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa, jossa taataan oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Tämän artiklan nojalla asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista joko suoraan päätöksestä itsestään tai ilmoituksella asianomaisen pyynnöstä. Unionin tuomioistuin toteaa lisäksi, että vaikka vakiolomakkeen kuudetta ruutua vastaavat perustelut on määritetty ennalta, toimivaltainen kansallinen viranomainen on velvollinen ilmoittamaan tarpeelliset tiedot vakiolomakkeen kohdassa ”Selvitysosa”. Lisäksi unionin tuomioistuin huomauttaa, että on säädetty uudesta vakiolomakkeesta, jossa aikaisemmin erotuksetta mainitut mahdolliset eri epäämisperusteet on vastedes erotettu toisistaan.⁶

Toiseksi unionin tuomioistuin katsoo, että jäsenvaltion, joka on päättänyt evätä viisumin jonkin toisen jäsenvaltion vastustettua sen myöntämistä, tuomioistuimet eivät voi tutkia kyseisen vastustuksen laillisuutta aineellisesti. Siksi jäsenvaltion, joka on päättänyt evätä viisumin, on ilmoitettava päätöksessään myös se viranomainen, jonka puoleen viisumin hakija voi kääntyä saadakseen tietoonsa tällaisen vastustuksen esittäneessä jäsenvaltiossa käytettävissä olevat oikeussuojakeinot muutoksenhakua varten.

Tämän päätelmän tehdessään unionin tuomioistuin korostaa ensiksi, että tuomioistuinvalvonta, jonka viisumin epäämisestä päättäneen jäsenvaltion tuomioistuimet suorittavat, koskee kyllä tämän päätöksen laillisuuden tutkintaa. Kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on kuitenkin viisumihakemuksia tutkiessaan laaja harkintavalta viisumisäännöstössä säädettyjen epäämisperusteiden soveltamisedellytysten ja merkityksellisten tosiseikkojen arvioinnin osalta. Tähän harkintavaltaan kohdistuva tuomioistuinvalvonta rajoittuu siten sen tarkastamiseen, perustuuko riidanalainen päätös riittävän vankkaan tosiseikastoon, ja sen varmistamiseen, ettei harkintavallan käytössä ole tehty ilmeistä virhettä. Tässä yhteydessä on niin, että kun viisumin epäämisen perusteena on se, että jokin toinen jäsenvaltio on vastustanut viisumin myöntämistä, kyseisillä tuomioistuimilla on oltava mahdollisuus varmistua siitä, että viisumisäännöstössä säädettyä muiden jäsenvaltioiden ennalta kuulemista koskevaa menettelyä on sovellettu, ja erityisesti selvittää, onko hakija yksilöity asianmukaisesti kyseisen vastustuksen kohteeksi. Lisäksi näiden tuomioistuinten on voitava varmistua siitä, että perusteluvelvollisuuden kaltaisia menettelyllisiä takeita on noudatettu. Sen, onko toisen jäsenvaltion esittämä vastustus perusteltu, valvonta sitä vastoin on tämän toisen jäsenvaltion kansallisten tuomioistuinten asia.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samankaltaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

⁶ Yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta annetun asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) muuttamisesta 20.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1155 (EUVL 2019, L 188, s. 25) liite III.